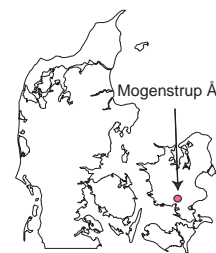

Danmarks største ås - profil i en flettet smeltevandsstrøm

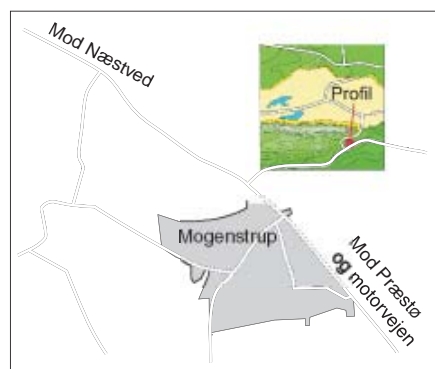

Et geologisk snit igennem Mogenstrup Ås - vinkelret på smeltevandets strømretning. Bemærk kanaludfyldningerne i toppen af profilet. (Foto: GeologiskNyt)

Af Charlotte Sedlacek, GeologiskNyt

Spring sommeren i møde med en tur til Sydsjælland og bliv bevidst om, at Danmark ikke bare er et fladt land. Her ligger nemlig Mogenstrup Ås – Danmarks største af sin art. Den imponerende landskabsform er 10 km lang og strækker sig fra Næstved til Mogenstrup i syd. Der er gode muligheder for en cykel- eller vandretur rundt om åsen.

Mogenstrup Ås er Danmarks største ås. Den buede struktur er 10 km lang og løber fra Mogenstrup i sydøst til Næstved i nordvest. Den består af aflange sand- og grusbakker med en bredde på op til 500 m og en største højde på 59 m.o.h. ved Mo-

Turvejledning til Mogenstrup Ås. (Grafik: GeologiskNyt)

genstrup, og op til 40 m.o.h. ved Næstved. Lokaliteten er udpeget som National Geologisk Interesseområde pga. dens dimensioner og unikke dannelsesmåde. Åsen blev dannet i sidste istid, Weichsel, for ca. 15.000 år siden.

Stenskov-profilet

Billedet viser et geologisk profil i en grusgrav i Stenskov i Mogenstrup Ås' sydøstlige ende. Profilet er ca. 22 meter langt, 5-7 m højt og det er skåret omtrent vinkelret på den vandstrøm, som har afsat materialet.

Den centrale og nedre del af profilet består af truglejret, mellem til grovkornet sand med god til moderat sortering. Stedvist er det mellemljret med dårligt lagdelt grus. Sedimentstrukturen i det truglejrrede sand viser konkave skrællejreninger i grupperede, trugformede lag. I toppen af profilet ligger to kanaludfyldninger, der begynder med vekslende trugformede lag af sand og groft grus i bunden og ender med subhorizontale sandlag i toppen. Også disse kanaludfyldningers undergrænse er erosiv.

Flettet flod i åben kanal

Denne sekvens tolkes som aflejret i en flettet flod, hvor de enkelte strømløb til stadighed skifter leje. Ås-sedimentet varierer fra finkornet til meget grovkornet over korte afstande, hvilket viser, at det er afsat i et iskontaktmiljø. Åsens størrelse og form – flere steder har åsen en plan top – viser, at den flettede flods aflejringer er afsat i en åben kanal mellem større sammenhængende ismasser.

Turvejledning

På www.spor.dk/fladsaa findes oplysninger om Sporet på Mogenstrup Ås. Den fortæller at sporet ved Fladså ligger ca. 6,5 kilometer sydøst for Næstved. Den afmærkede rute er ca. 3½ km lang med bænke undervejs. Sporet kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke passagen. Du er gæst på lodsejerens private ejendom. Ved en p-plads har man gravet et hul i bakken, så man kan se et andet profil. Hjemmesiden giver telefonnummer på en landmand, der gerne vil fortælle om, hvad der sker i landskabet og på sporet lige nu.

**MILJØTEKNIK
og
GEOFYSIK**

Rådgivning

- Undersøgelser
- In-situ
- Risikovurdering
- Oprydning
- Projektering
- Monitorering

FALKENBERG A/S
Rådgivende Geologer

Hovedkontor: Vassingerødvej 145 • 3540 Lyngby
Tlf: 48 18 75 66 • Fax: 48 18 76 03

Afdeling Nykøbing F.: Højbjergsøge 12-14 • 4800 Nykøbing F.
Tlf: 54 82 45 65 • Fax: 54 85 02 32

e-mail: falkenberg@falkegeo.dk